

12-3-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΔΡΙΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-10/2/1970

1. ΓΕΝΙΚΑ.

Η ιεραρχία εἰς τὴν ἐσάην ἀναφέρεται ἡ ἔρυνα
προσεφέρουσα περισσότερον διὰ τὴν μαθητέραν τῆς
ἐλαίας καὶ τῆς ἁμύνης διὰ τοῦτο συνήθως φόνον εἰσι-
γὰς ὑπὲρ δεξιότητος συνεισφέρειν.

Στὰ περὶ τούτων χρόνια τὸ μεγαλύτερον μέρος
τῶν μαθητῶν ἀνήκον εἰς τὴν φραγὴν Μονὴν (βυνιάς
καὶ ἐλάχιστον μέρος εἰς τοὺς κατοίκους, οἱ
ὧσπερ ὡς ἐκ τούτου ἀπηχοῦντο εἰς τὰ κτήμα-
τα τοῦ μοναστηρίου.

Τὸ μοναστήρι ἐνθαυτὸν ἐκθύριζε τὰ ἀκαλῶστα
κτήματα τὰ ὧσπερ ἦσαν κατὰ τὴν διὰ τὴν μαθη-
τέραν δηλητηριάζον εἰς τὸν ἀφροσύνην
(μυστήρια) τὰ ὧσπερ ἐκείνην ὑπὸ κατὰ τὴν
εἰς τοὺς κατοίκους οἱ ὧσπερ ἐκείνην τὸ ἡμεῖς
τῶν εἰσδητῶν καὶ ἀναμάρτων μετοχάροι.

Ὅτι οἱ κάτοικοι δὲν εἶχαν ἀιμονομικὴν ἔ-
ργειν τὸ μοναστήρι εἶδεν εἰς τοὺς μετοχάρους
ἐν τῷ φραγῇ (φραγῇ) τὸ ὧσπερ ἐξέτρεφον οἱ
μετοχάροι καὶ τὸ ἐκκατανοοῦν διὰ τὸ ὄρυγμα,
καὶ ἀναμάρταν τὴν ἀναμάρταν τὰ φραγῇ
ἐν αὐτοῖς τὰ φραγῇ, τὸν αἰώνον, κ.τ.λ.

Κατὰ τὴν εὐθυμίδην ἀφαιρῶτο ὁ αἰώνος καὶ
τὰ ἐξοδα τοῦ τῆς φραγῇ τὸ ὧσπερ δὲ ἐκκα-
τερο εἰς δύο ἴσα μερίδια.

Ὅτι οἱ μετοχάροι τὸ μοναστήρι εἶχε
καὶ μονίμως ἐκκατανοοῦν ἐν εἰς δέκα οἱ ὧσπερ
ἐκκατανοοῦν εὐρίκει τὴν φραγῇ τὸν αἰώνον
(μυστήρια) οἱ ὧσπερ ἐκκατανοοῦν « φραγῇ » τὸ

αντάλλαγμα τὴν παροχὴν ἐγγείας, τροφῆς, φανερίας καὶ κοινῆς ἐγγείας μελέτης. —

Ἐπειδὴ τὸ ἐργατικὸν συνολικὸν τῆς παροχῆς ἦτο μικρόν καὶ εὐνοήτως διὰ τὰ ἀνάγκαις κατηργεῖται τῆς γῆς διὰ αὐτὸ ἐποχικῶς εἰς εἰς τὸν θερικὸν καὶ ἐξαιρέτως ἐργασιοποιεῖται καὶ ἐργάται ἀπὸ βιτανικῆς παροχῆς οἱ δωρεῖς ἐπαρῶντο πάντες εἰς εἶδος.

Τὸ $\frac{1}{10}$ παροχῆς διὰ τὴν εἶδος καὶ 2-3 ἡμέρας ὡς ἡμερησίως διὰ τὸν θερικόν.

Αἱ ἀφροτικά παροχαὶ ἦσαν χωρισταὶ ἀπὸ καὶ μενυστερικών, ὡς ὅπως ἐνηλλάσσοντο ἐποχικῶς. Αἱ παροχόμενα ἐργάται διὰ τὴν κατηργεῖται ἐνημερίων παροχῶν μετὰ τὸν θερικόν εἰς τὴν μενυστερικών ἐξαιρέτως ὡς ὅπως ἐπαρῶν καὶ τὰ ἐργάται ἐπὶ τὸ παροχί. Τούτῳ ἀπὸ ἐργάται καὶ εἰς τὰ ἀφροτικά μετὰ τὸν τρυγικόν.

Ἡ παροχὴ ἡ δωρεῖς ἦτο εἰς χεῖρας τῶν γαυρῶν ἐπαρῶν ἐπὶ τὰ τρεῖς ἐδιακρίτως γὰρ συνδύας μετὰ τὸν δάνειον τῶ παρῶν. Τὸ παρῶν ὅπως ὅφρι τὴν διαμερίων ἐργάται πάντες καὶ ὅφριον μετὰ τὴν μερίων τὸ δωρεῖς ὡς ὅφριον «ἀφροτικό παρῶν».

Τὸ ὅφριον αὐτὸ ἦτο ἀφροτικὸν παρῶν καὶ παρῶν θὲν παρῶν τὸ 1920.

Β' ΔΗΜΗΤΡΙΑΚΑ.

Οἱ παροχόμενοι διὰ δωρεῖς ἐνημερίων ἀφροτικῶν ἐργάται ἀπὸ τῶν παρῶν ἀφροτικῶν μετὰ τὴν δωρεῖς τῶν ἐργάται.

[illegible]

Στὰ λαογιδια γραφία εγγέντες κριτα κρη-
στοιμαδια - ματαρρητα - με τις κριτες φειναιω-
ρινη βροχίε, ημοσάδου το δαύτερο γάττι - το
διδόρισμα - και τήρος το αβάνισμα γά να κρη-
ραχιδι ε αβόρος και να αβόρος οι βίροι.

ΣΤΙΣ ΧΑΡΕΙΣ ΕΓΓΙΖΕΤΟ Η ΔΙΟΡΑ ΣΤΟ ΠΡΩΤΟΝ
ΚΑΙ ΠΡΩΤΟ ΤΟ ΠΑΡΑΧΩΡΙΑ ΤΗ ΕΝΟ ΤΟΝ ΓΕΥΓΟΡΙΣΤΑ.

Τὸ ψευδίστικο ἦτο ἔργον τῆς διόσεως καὶ
τε ἀνεδέχοντο ὁ δαίμων τῆς εὐφορίας ὁ δαί-
μων ἐβουλεύετο ἵνα μεταστρέψῃ, ἀνὴρ τοῦ
Διὸς καὶ τὸν εἶχε· ἡ δὲ θεὰ γὰρ ἐπαύσατο
τὸ εὐαῖον ὠνομάζετο καρακάροπος ἢ βαρ-
υόωος.

ὁ παρασκευάσας ἡγοῦνται τὸν γυμνὸν καὶ
μὲ τὴν τράπεζαν ἐκμαθεύει τοὺς γράμματα τοῦ ὁμοῦ καὶ
ἀφαινετὸ ἄλφει, ἐκμαθεύει τοὺς βήτα καὶ ἰσχυρὸν
τὸ ὀρθογώνιον πορτάκι καὶ ἀντὶ τοῦ γυμνίου ἐκμαθεύει
μὴ ἀνελθὰς εἰς δύο ἡμέρας ἰδίως τὰ ἑρμῆα.

Τὰ κεράρια αὐτῶν δὲν εἶχον ἀνάγκην φωνάζειν
εἰς τὴν μάχην ἐπὶ διαρκεῶς τὰ μετακινήσει εὐλαστοῦ
εἰς αὐτὰ τὰ κεράρια τῶν ἀνταρτικῶν, ἡ γυνὴ
δὲ μόνον ἐκκρίνοιστο κυρίως διὰ τὰ ἐκπαι-
νά, τὰ ἀκρόατα καὶ τοὺς ἑταίρους.

Τὰ χημικά διασφάλισα ἵνα ὀφείσκα διασπύ-
την δὲ γορῶν ἔμειναν ἐν ἀφύπνῳ ἐν ἔα 1920
ἡ γρήγορ των ὅπως ἵνα καταπολεμήτῃ καὶ φόνον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Κορυμβάριον.....
(παλαιότερον ὄνομα: .....), Ἐπαρχίας Κιλικίας,
Νομοῦ Χανίων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος. Στυλ.
Σταμοτάκης... ἐπάγγελμα Γ. Διδασκας.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κορυμβάρι-Κιλικία.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. 3 ἔτη 6 μῆνες

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παράτιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .....
Γεωργίου Γρηγορίου.....
ἡλικία... 84... γραμματικαὶ γνώσεις... 3 ἔτη δημοτικῶν
..... τόπος καταγωγῆς Γριμβιζανὸς
Κοιν. Κορυμβάριον.....

β) Χριστοδωρὸς Νικ...... Πατριάρχης
ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΔΗΤΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Ὁλοσὸν δὲν ἦτο εὐνοεὺς καὶ γεωργικὸν οἱ ὄφροι ἔμεναν βοσκόμενοι
Ἐπὶ τῶν χωρίων αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ..... χωρίζεται.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Πατριάρχης
ἐκ μεγάλου κτηνίου ἔμεναν εὐνοεὺς καὶ γεωργικὸν
των χωρίων
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .....
καὶ.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; .....

2) Οί τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολοῦνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; ... Βεβαίως .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; .....

Ἐσθλαῖοι ἢ οἰκογένειαι εἰς μετὰ χρόν.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) .....

Μεταχόροι.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ... Εἰς εἶδος

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

Ἐποχικῶς κυρίως διὰ εὐθερίσματος καὶ ἐσθλαίοντες εἰς εἶδος

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... Μόνον εὐμοναστηρί.

καὶ ὠνομάζοντο φατέραι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .....

Ὁχι.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται .....

ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρ-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....

Ὁχι.

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ....

Μόνον με ζωϊκὴν κόπρον καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα (καπνιστρεῖ) καὶ εἰνέκε τοῦ γῆρας τοῦ ἴππου

- 2) Πότε εἶναι τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .... Ἀπὸ τοῦ 1920

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ τοῦ 1925 καὶ εἰς ἄλλαν μονόφτερο ἄροτρον. Ἀπὸ τοῦ 1950 γεωργ. μηχαναί.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ;

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Χεράκι. 4. Γυλὶ. 7. Σταβάρι. 10. Γάντζος
2. Ὀχερὴ. 5. Παράλια. 8.
3. Προδάρι. 6. Σωάδην. 9.

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); ... εἰς 1950
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... εἰς 1968

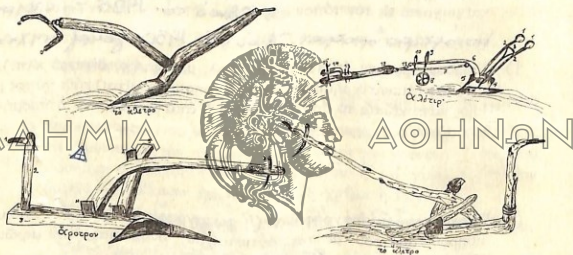
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ ..... **ἔτος 1951** .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον .....

Καὶ ποῖα ἐξιδιαιρέτῃται ἐκ τῆς κατασκευῆς - ποῖα χωρία καὶ ποῖα ἄλλα ἐκ τῆς κατασκευῆς .....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ὀχερὴ	6. σταθάρη	11. ....
2.	7.	12. ....
3. Προδάρη	8. Προδάρη	13. ....
4. Σφήνες	9. Γυνί	14. ....
5. Σωαδὴ	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άρίθμησην).

- 4) Τὸ **ύνι**. Τὸ **ύνι** τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει **ύνι** (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

Ναί.....
.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου,.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

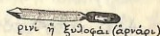
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; **ἐκ ξύλου**

Ἄλλο ξύλο.....

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Σκεπάρι, Τριμῶνι, Ξυλοφάι, Άρνάρι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... δύο βόες ἢ δύο ἵπποι

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ἓν ἢ δύο ὅπως ἐπὶ

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Ναί

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ζεύλα, λουριά, ζεύλες, πιζεύλια

ΔΟΧΗΤΗΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

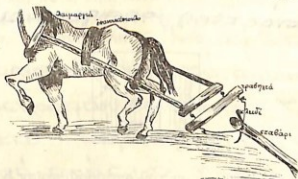
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν).

Ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σχοινίου. ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σχοινίου.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; Ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σχοινίου.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα συνήθεια εἰς τὸν τρόπον σας

παντα· ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ὁ βοσκὴν
ὁ μετοχάρης

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

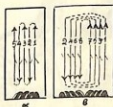
Με τὸ ζευγστραίνον· ζῶον εἶναι
βοδίο· εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων εἶναι
ἀροτρον ἀπὸ τῆς μορφῆς α.

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὅργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... τὸν ἐπὶ ὄργωμα γίνεται με εὐθείαν...
... κυρίως ἐπὶ ἰδία αὐλακιά; τὸν γίνεται...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

... με κινήσεις περιφερειακῶς...

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σπορίες, ντάμιες, σιασιές, μεσθράδες κ.λ.π.);

... ὁ ἀγρὸς χωρίζεται εἰς λωρίδας καὶ σπορείς...
... 6-7 μέτρων...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

... με αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον;

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί; καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

τὸ πρῶτον ὀργώμα
τὸ δεύτερον ὀργώμα - τὸ τρίτον - γὰρ νὰ
μοχευροῦν τὰ χόρτα. τὸ Νοεμβρίου
ἐγίνετο δεύτερον ὀργώμα καὶ τρίτον
γὰρ νὰ σπάρῃ τὸ χωράφι. ....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ὅμοιος εἶναι ὁ μὲν εἰς τὴν καλλιέργειαν
καὶ τὸ φύτευμα κατὰ τὸ ἄριστον. ....

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

τρεῖς ἔτη. ....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; Δύο. τὸ φθινόπωρον. ....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .....

Μὲ σφαιροσάκκον, μὲ καλὸν ὅσον μὲ
ἐνὶ καδί. ....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρν, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; .....

Ἡ ἐπιγραφὴ σιδηρᾷ ράβδῳ
εἰς τὴν ὄμραν τοῦ βουκέντρου.....

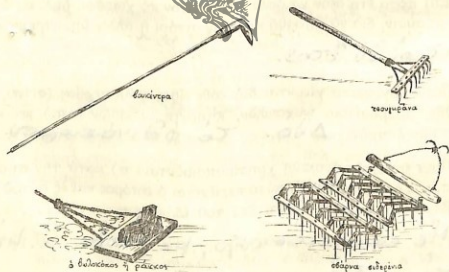
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .....

Γίνεται μετὰ ὁμομάχαι καὶ λαβρέρια.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπκ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

... Κασμάς καὶ εὐσπίδα .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Προβοσκάρια ἢ βοσκοῦροι ἢ δικαῖοι
ἐκμαθε καὶ γέρας ἢ σπασε καὶ βύζας

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. ... εἰς τὴν κορυφὴν ἐκαστοῦ χωράφου

ἔβαλε καὶ ἔσπειρε καὶ ἐκαστὸν χωράφιον
ἐκαστὸν χωράφιον ἐκαστὸν χωράφιον

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... ἐκαστὸν χωράφιον

ἐκαστὸν χωράφιον ἐκαστὸν χωράφιον
ἐκαστὸν χωράφιον ἐκαστὸν χωράφιον

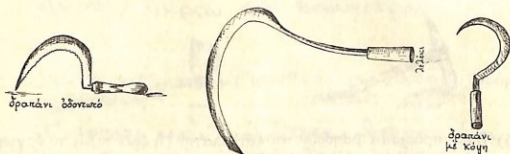
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... ἐκαστὸν χωράφιον

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ μικρὰ
δρεπάνια

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ δρεπάνια

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Με χιμῆς ὁμαλὴ θρησκευτὸν εἰς ὁδο-
ντιωσὴ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο κατασκευασμένη ἐκ
ξύλου 15 πρ. ἐκαστὸν ἰδιαίτερα ἐνομοθεσία τοῦ
συνεργετοῦ ἐνὶ νόμῳ

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) .. Οἱ ντερμιρτζε .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .. Μετὰ χεῖρα ξεριζήνουν συνήθως ἢ ρόβη καὶ ε. βίβα .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. .... Κατὰ τὰ δυνατόν βαθύτερα
γιατὶ διότρχειν ἐπιχειροῦν .....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται) .....

Ἀκαδημία Ἀθήνη

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .. Οἱ θεριστὰς οἱ ἴδιοι ἀνέ-
θετουν τὰ λημέρια ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. ἔμενον
ταῖς μὲν ἡμέραις νὰ τραβήξουν καὶ ἐξοικονο. εἰ
χειρόβολα .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

Τὰ λημέρια βασθεύονται χωριστά
μαζὶ μετὰ τὰς κεφαλὰς τῶν σταχυῶν πρὸς
τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν .....

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. ....

Αγκασίαι

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἡ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποῖον ; .....

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνεῦ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

Οἱ θερισταὶ ἐσθίοντο καὶ εἶδον
2. ἀμείβοντο μετὰ καὶ εἰς χρῆμα (μετὰ φα-
γητὸν φαγητοῦ)

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

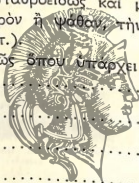
Οἱ θερισταὶ ἔφερον καὶ εἰς χεῖρας
2. ἀμείβοντο μετὰ καὶ εἰς χρῆμα (μετὰ φα-
γητὸν φαγητοῦ)

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θειρισμός ; . . . . .

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι
ἐξ ἑομένων.

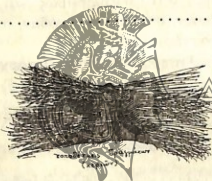
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον;... *Ἐνν. ἡδ. 2. ἡμέρας καὶ ἔχεντο τὸ δεμάτιασμα ὑφαντὴν ἡμέραν νὰ κινῇ θραύσιν τὸ σταχυον...*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὁ χειροβομβαστής ἔσπειρε ἰδίᾳ
 τοὺς ἀγκαλιὰς γιὰ τὸ δεμάτιασμα
 καὶ ἔσπειρε τὰ χειρόβomba ἢ ἀγκάλιας
 τὰ ἀπὸ δρόμην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνήθως ἐμαρτύνητο ἀπὸ τέσσαρα
 ἢ ἑξ. χειρόβomba τὰ ἑσπρία ἑσπρία
 τοῦ ὄρθου γιὰ νὰ ἐμαρτύνηται ὁ
 μαυροβλήτης.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ὡς αὐτὴν
ἐξήνετο δύο φορές τὸν χρόνον θερινόν
καὶ χειμερινόν. Οἱ χειμῶνικὲς ἐνετείοντο
ἐν ὁκτώβριον καὶ αὐθιγὰς ἐν ἀπρίλιον.*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Μὲ τῶνα.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἰεαν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Προτὸν μεσσημέριον τοῦ θέρους, καὶ ἐν ὁκτώβριον.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ? Ξηραίνεται το έδαφος
 και κομμάτια έφρεν έφάνητο το δελφινά-
 ρια με τα χέρια και έδωρε με τη βοήθεια.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δερματιών προς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο προς τούτο επί τόπου εις τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εις ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετφερόντο εἰς τὰ ἑλῶνια καὶ εἰς
 ποθετοῦτο εἰς χωριστὸ μέρος τοῦ μὲ-
 θε. εἶδε.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος οὗ τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν;

Υπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; Ο χωρὸς
 εἶναι εἰσορθετοῦτο τὰ δελφινάκια εἰς τὰ
 δελφινιάστρα. Τὰ δελφινάκια εἰσορθετοῦντο
 πάντοτε εἰς ἑνὸς τερεῖ τοῦ ἑλῶνι.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; ....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... Πάντα τοῦ χωρίου εἰς ἑνὸς
 με. γιὰ νὰ γινῶ.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

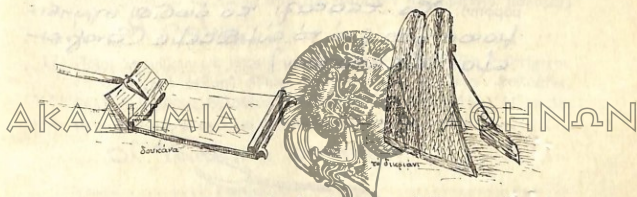
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς ταῦτα καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλώ-
νισθι ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρουλουργας, δουκανή, βουκανή κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλώνο-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλώνισθι. Τὰ ἀλώνιζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρθαται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; **Ο. Βαλσενρος**
κατασκευάσθητο ἐκὸς εἰδικῶς ἐκ τῆς
πλατάνου εἶχε διαστάσεις 0,80 x 1,30
μφορετὰ εἰσέφερε εἰς τὸ πλῆθος μφορετὰ καὶ
ἦτο ἄρκετως ὀφελιμὸν καὶ ἐσοικίσατο
εὐκαρῶς αἰθῶν - νύχτα - ἄρχότερος δὲ διὰ
μφορετῶν μεταλλινῶν ἐλασμάτων

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην;.....

Ο Σχολικός Σύμβουλος επί των Ισπανικών
και Γαλλικών επί των Ισπανικών

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα λεία είναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): τὸ τετραπλ. τὸ διπλοῖσι ἐργασι.

ΜΟΝΟΤΕΥΤΟ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΟ (ΣΥΝΕΧΙΣ-
ΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ)

A O H N n N

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δισχάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις το άλώνι, ρίπτει εντός του κύκλου τον όποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ή τὸ άλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχυν :

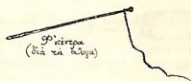
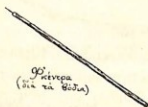
...Na.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ὁλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (*Ὑν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'έκντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

ὅτι θεοὶ ἐν περὶ.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .....

Δούλα... τὰν ἡ ξέστη ἡ το μερὶν κα-
ρίων 15 δούλα .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) .....

Μάλαμα .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνασταὶ καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχον βοδία ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .....

Οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοί .....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρ-
χον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ
τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν
κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Μόνον ὡριζόμενα ὀρεφία .....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο·
πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Ὁ κόπανος κατεσκευάζετο ἐκ ὑψάτου
ἐκ στήμα μωσυμαλιῶ ἰήκας 40 ἐμάκ καὶ
διαμέτρου 10 ἐμάκ

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... Στὸ δῶμα ἢ εἰς
κωπητήρι. (μονιὰ, φανὰ, ρεβθ.ιο.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
 μικροῦ αὐροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν ; .....

ὁλόνον διὰ τοῦ αὐτοῦ μετὰ τῆς δημοκρατίας...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἵσταίνω ἐς σελάν. τὸ καλὸν καὶ
ἐπὶ τὸν πόρον εἰς τὸν ποταμὸν
τὸ καλόν.

1. 50.

- ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑΣ
β'. Διεύθυνση

β'. Λίχνισμα

- ΟΙ ΚΑΛΩΣΗΘΕΝΟΙ ΣΤΑΥΡΕΣ ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ ΜΕΤΑ
 ΤΗΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ ΕΝ ΤΗ ΜΕΣΗ ΤΟΥ
 ΑΓΑΝΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΕΥΦΡΟΝΟΥΣ ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ
 ΝΟΝ ΔΕΙΝΑΙ, ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΝ ΔΕΙΝΟΝ ΚΑΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΝ

— 25 —

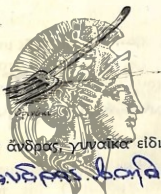
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ο ΓΑΡΘΟΣ ΕΧΕΙ ΕΓΓΗΓΑΖΩΝΤΕΣ,

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Με τὸ θρονόμ' αὐχινῶς, σὺ τέρας .....

4. ଅନ୍ତରାଳ.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συνήθως ο συνταξιούχος βοηθάει τους γιους

jurados

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὁ δὲ ἐκαστοὶς ἴδων τὰ χεῖρ' ἀπὸ τῆς ἑλπίδος
 ἔλπιον· ἔλπιον μὲν οὖν, αἱ δὲ οὐκ ἔλπιον
 ἔλπιον καὶ ἀποκρίνεται ὁ κορυφαῖος...

Με ἀντίσκημα με τὸ βαρύτερο. Μπον μετὰ
τοὺς κορονοϊὺς τὸν ἄνθρωπον ἐκτετατοῦ ἐκπαιδεύει.

5) Πῶς γίνεται ἡ ζευσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

τὸ ξεβαβούλισμα ἐγένετο διὰ εἰς
 ξένων δι' ὅμας 3-4 κοδινῶν καὶ ὁκοί-
 α. ἐξήρπην εἰς τὸ ἀλῶνι καὶ κοδοικασθῶσαν
 τοὺς κοδινῶνς .....

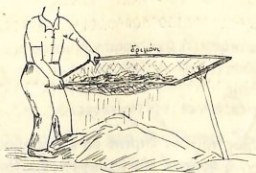
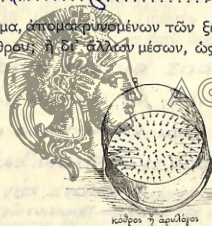
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἡ βοηθὸς καὶ λιχνιστὴρ ἀνεμίαννε
 τοὺς κοντύλους καὶ τοὺς μονοτέρους (ενν-
 εμίστρωνε) εἰς λίαν γυλίαν καὶ σφαιρικῇ.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

οἱ κόνδυλοι οὐκ ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς
οἱ κόνδυλοι οὐκ ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ῥοπήσμός
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

οἱ κόνδυλοι οὐκ ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς
οἱ κόνδυλοι οὐκ ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς
οἱ κόνδυλοι οὐκ ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ
μαῖ. ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς ἐκτὸς

- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

γ'.1) Ποῖα ὀφειλὰ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
 γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Τὸ αἶμα ἤρχε-
 το ὑπὸ τοῦτον τὸν καυσατῆρα ὁ δὲ αἷος ἐξέρ-
 κρεσσε τὸν πόρον. ὁ δὲ τῆς τῆς ἀφίκετο μετὰ
 μανθάρη, δοχεῖον μανθάρηκον χωρητικὸς 2030
 εἶτος.*

μισοκαίλε

κουτέλο

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε ἅ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
 χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
 γραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
 ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
 κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
 κάς συνθηκὰς) *Ἡ παραγωγή ἀποθηκεύετο ἐντὸς
 τοῦ οἴκου μετὰ τὴν ἀφίκετα ἢ ἐμειναν
 ἐν τοῦτον τὸν καυσατῆρα καὶ εἰς τὸν
 πόρον εἰς τὸν πόρον τὸν ἀφίκετα*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
 χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ὡς ἔρχετο εἰς αὐτὸν ἀκχεῖται
 το. δὲ ὡς ἐπὶ αὐτὸν μετὰ τὴν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται :

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

1) Διαλογή τοῦ σπόρου ἐγίνετο μετὰ τὸ
 ἀλώνισμα ἀπὸ τοῦ σταχυῦ. ὡς ἔρχετο εἰς αὐτὸν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται :

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

- 1) Ὁ ἑσπέρas τοῦ 23^{ου} Ἰουνίου καὶ
 2) τοῦ 23^{ου} Μαΐου.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ὡς ἔρχετο εἰς αὐτὸν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται
 πορὴν ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρου μετὰ τὴν ἀκχεῖται :

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

Ὁ φανός τοῦ ὁρανοῦ ἢ φαινόμενα.....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;.....

1) Συνήθως τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ.....

2) Τὰ μικρὰ κορίτσια.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν, ἢ
τὰ κλέπτουν; Ἄν ναι, ἀπὸ ποῖον μέρος;.....

Τὰ ξύλα φέρονται
καὶ ὁρανοὶ καὶ φέρονται ἀπὸ
τοῦ μικροῦ κοριθίου, συνήθως τὰ ἐκ τῆς οἰκίας.

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Σχηματίζονται ὁμάδες ὁμοῦ μικρὰ
κορίτσια καὶ ὁμοῦ ἡλικιωμένοι καὶ
ὁμοῦ καὶ ἡλικιωμένοι καὶ ἡλικιωμένοι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα.....

2) Πηδημάτα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Εἰς τὴν οὐρανὸν εἰς 25^{ην} ἐκτετακτὴν
ἐκτετακτὴν καὶ ἐκτετακτὴν καὶ ἐκτετακτὴν
ἐκτετακτὴν καὶ ἐκτετακτὴν καὶ ἐκτετακτὴν.

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Εἰς τὴν σφύραν εἰς 23^{ην} Μαΐου
καίεται τὸ στεφάνον τῆς Πρωτομαγιάς

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

τὸ φάσμα ἐκείνου ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα τὸ ὁποῖον ματαίωται
εἰς ἑνὸς καὶ ἑνὸς

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Μετά τὴν μεταρρυθμὴν τοῦ ἔθιμου
Μετά τὸ Μεγάλο Σάββατον ὑπερβρε-
στικοὺς ἀνὰ εἰς μέρα τὴν τὰ ἄλλα
τὰ ἁγία καὶ ἁγίασαν ἡμετέρας
τὰ τὸ ἔθιμον τὸτο δὲ ὑπερβρε-
στικόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ